

Begrippenlijst Module 4

aanpassingspolitiek (Module 4, H2, §2)

politiek van de Nederlandse regering tijdens de crisisjaren (jaren dertig) onder leiding van H.Colijn; bij een welvaartdaling moesten de uitgaven van de overheid aangepast worden aan de inkomsten. Deze politiek leidde o.a. tot een verlaging van de steun aan werklozen in 1934.

abortus (Module 4, verrijking)

het voortijdig afbreken van een zwangerschap.

Algemene Bijstandswet (ABW) (Module 4, H3, §2)

wet uit 1965, die bepaalt dat iedereen die niet in aanmerking komt voor andere uitkeringen een uitkering van de bijstand krijgt

anti-democratische stromingen (Module 4, H3, §1)

politieke stromingen, zoals het communisme en facisme, die tegen de democratie zijn en daarvoor in de plaats een andere wijze van bestuur willen

arbeidsongeschikten (Module 4, H3, §3)

mensen die vanwege een ziekte of invaliditeit gedeeltelijk of geheel niet kunnen werken

Armenwet (Module 4, H1, §2)

wet uit 1854 die de hulpverlening aan armen regelde; pas als familie of kerkelijke en particuliere liefdadigheid niet voor voldoende hulp kon zorgen gaf de gemeente hulp, zoals gratis voeding en woonruimte

confessionelen (Module 2, H1, §3 / Module 4, H1, §1 extra)

mensen die vinden dat het geloof richtlijnen geeft voor het besturen van een land

economische crisis (Module 4, H2, §1 / dl2 H2, §2)

periode tussen 1929 en 1939 waarin de (wereld)economie sterk terugliep en veel mensen werkloos raakten

eerste levensbehoeften (Module 4, H1, §1)

zaken die onmisbaar zijn om in leven te blijven, zoals voedsel, brandstof en kleding.

epidemieën (Module 4, verrijking)

snelle verspreiding van een besmettelijke ziekte.

euthanasie (Module 4, verrijking)

het opzettelijk beëindigen van het leven van een patiënt op diens verzoek

harmoniemodel (Module 4, H3, §1)

samenwerking tussen werknemers, werkgevers en de overheid; in de jaren vijftig werkten deze drie partijen eendrachtig samen om het land na de Tweede Wereldoorlog weer op te bouwen

huurstakingen (Module 4, H2, §3)

acties tegen huurverhogingen tijdens de crisis van de jaren dertig

Jordaanoproer (Module 4, H2, §3)

opstand in 1934 in de Amsterdamse wijk de Jordaan naar aanleiding van de steunverlaging door de regering

kleine zelfstandigen (Module 4, H1, §1)

groep die tot de lagere middenstand hoort en bestaat uit ambachtslieden en eigenaren van een kleine winkel

kerkelijke liefdadigheid (Module 4, H1, §2)

het verlenen van hulp aan mensen die onvoldoende voor zichzelf kunnen zorgen door een kerk of kerkelijke vereniging.

Kwartje van Romme (Module 4, H2, §2)

regeling van minister Romme van Sociale Zaken uit 1937, waarbij een werkloze met kinderen een kwartje extra steun per week kreeg als hij zelf ook een kwartje spaarde

landarbeiders (Module 4, H1, §1)
arbeiders die in dienst zijn van een boer

liberalen (Module 2, H1 §1 / Module 4, H1, §1 extra / dl 2 H1, §2)
politieke groep die opkomt voor zoveel mogelijk vrijheid voor de burgers

ministeriële verantwoordelijkheid (Module 2, H1, §1)
de plicht van ministers om in het parlement uitleg te geven over hun plannen en de uitvoering daarvan

liefdadigheidsinstelling (Module 4, H1, §2)
organisatie van een kerk of particulier die zich bezig houdt met het verlenen van hulp aan mensen die onvoldoende voor zichzelf kunnen zorgen

medische wetenschap (Module 4, verrijking)
wetenschap die zich bezighoudt met het voorkomen en bestrijden van ziekten

misbruik (Module 4, H3, §3)
in deze module het fraude plegen met een uitkering door bijvoorbeeld zwart bij te verdienen

moderniseren (Module 4, H1, §3)
veranderingen in de samenleving door het gebruik van nieuwe technieken

Nationaal Crisis Comité (Module 4, H2, §2)
organisatie die met giften van particulieren aanvullende steun gaf aan werklozen tijdens de crisis in de jaren dertig

oneigenlijk gebruik (Module 4, H3, §3)
gebruik maken van een regeling op een manier waarvoor die regeling niet is bedoeld; bijvoorbeeld mensen die een (hogere) wao-uitkering krijgen terwijl ze eigenlijk in de WW zouden moeten zitten

particuliere liefdadigheid (Module 4, H1, §2)
het verlenen van hulp aan mensen die onvoldoende voor zichzelf kunnen zorgen door een particulier of een vereniging van particulieren

Plan van de Arbeid (Module 4, H2, §3 extra)
plan uit 1935 van de Sociaal-Democratische Arbeiderspartij om de werkloosheid tijdens de crisis te bestrijden

preventieve maatregelen (Module 4, verrijking)
maatregelen om te voorkomen dat iets gebeurt, bijvoorbeeld het voorkomen van ziekten
sociale kwestie (Module 2 H1 §2 / Module 4, H1, §3)

de slechte leef- en werkomstandigheden van grote groepen aan het eind van de 19de eeuw als gevolg van industrialisatie en modernisering

sociale verzekeringen (Module 4, H3, §2)
werknemersverzekeringen, zoals verzekeringen tegen werkloosheid (WW) en arbeidsongeschiktheid (WAO) die door werknemers en werkgevers samen betaald worden, en volksverzekeringen

sociale voorzieningen (Module 3, H1, §2 / Module 4, H3, §2)
uitkeringen voor mensen die buiten hun schuld, bijvoorbeeld door ziekte, niet genoeg inkomsten hebben en niet in aanmerking komen voor een sociale verzekering.

sociale wetten (Module 4, H2, §1 / dl 2 H1, §3)
wetten die de gevolgen van armoede, ouderdom, ziekte of werkloosheid bestrijden.

sociale zekerheid (Module 4, H3, §2)
iedereen die niet voor zichzelf kan zorgen heeft recht op een uitkering van de overheid

socialisten (Module 2, H1, §2 / Module 4, H1, §1 / dl 2 H1, §3)
politieke groep die opkomt voor gelijkheid in de samenleving en bijvoorbeeld streeft naar betere leef-en werkomstandigheden van armere groepen in de samenleving

steunfraude (Module 4, H2, §2)

het niet opgeven van andere inkomsten wanneer je een uitkering krijgt

steunverlening (Module 4, H2, §1)

regeling voor mensen die in de jaren dertig van de 20^e eeuw werkloos raakten; alleen werklozen tussen de 21 en 60 jaar die buiten hun schuld werkloos waren kregen hulp

vaccineren (Module 4, verrijking)

inerten om een ziekte te voorkomen

verzekeringen (Module 4, H1, §3)

regeling waarbij iemand maandelijks premie betaalt in ruil voor een uitkering bij bijvoorbeeld invaliditeit, ziekte of werkloosheid

verzorgingsstaat (Module 4, H3, §1 / dl 2 H5, §3)

een staat waarin de overheid de burgers een minimumbestaan garandeert: mensen die niet voor zichzelf kunnen zorgen krijgen een uitkering

volksverzekering (Module 4, H3, §1)

verzekering die wordt betaald uit de belastingen en waarop iedere Nederlander recht heeft, zoals Kinderbijslag en AOW

werkverschaffing (Module 4, H2, §1)

regeling voor werklozen, die in de jaren twintig van de 20^e eeuw startte; in ruil voor een weekloon moesten werklozen aan overheidsprojecten meedoen, zoals het graven van kanalen of ontginnen van woeste gronden